

Enheten för landskap och naturskydd
Kristina Jiselmark

Bertil Ernberg och Kerstin Franck Ernberg
ernberg@telia.com

Beslut om ändring av gräns avseende Laduddens naturreservat, Norrtälje kommun

(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Ladudden
Kommun	Norrtälje
Naturvårdsregister-ID	2046759
Socken	Häverö
Naturgeografisk region	Region 25, "Östersjökusten med skärgårdar och Åland"
Läge	Reservatet ligger 10 km nordost om Hallstavik och 40 km norr om Norrtälje
Fastigheter	Häverö-Bergby 1:21, Häverö-Bergby S:8 och Västerkulla 1:20 (del av)
Fastighetsägare	Enskild och staten genom Naturvårdsverket
Area efter detta beslut	33,3 hektar
Reservatsförvaltare	Länsstyrelsen i Stockholms län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att upphäva sitt tidigare beslut vad avser ca 0,1 ha av Laduddens naturreservat, bildat den 17 december 2018 (se dnr 5112-24994-2012), så att reservatet i fortsättningen ska omfatta det område som avgränsats på bifogad beslutskarta, bilaga 1.

Bakgrund och bedömning

Länsstyrelsen beslutade den 17 december 2018 att bilda Laduddens naturreservat i Norrtälje kommun. I samband med en dispensansökan för åtgärd i vattenområdet på den närbelägna fastigheten Häverö-Bergby 1:12 upptäcktes under 2021 en mindre felaktighet i vattnet vid den norra gränsen av reservatsområdet. Enligt reservatsbeslutet och vid diskussionerna som föregick bildandet av reservatet skulle reservatsgränsen inte innefatta fastigheten Häverö-Bergby 1:12. Det finns inte heller någon överenskommelse om detta med markägaren.

Datum
2021-12-13

Beteckning
5112-64694-2021

Eftersom gränsen av förbiseende mätts in felaktigt i förhållande till befintliga överenskommelser samt att det aldrig var planerat att berörd fastighet skulle ingå i reservatet, anser Länsstyrelsen att reservatets gräns bör korrigeras. Det berörda området omfattar ca 0,1 ha vatten. Länsstyrelsen bedömer att det finns synnerliga skäl till det marginella upphävande som är aktuellt. Den nya gränsen, se bilaga 1, bör således ersätta tidigare gräns i det ursprungliga reservatsbeslutet från 2018.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med miljöhandläggare Kristina Jiselmark som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljödirektör Johanna Lindgren och jurist Tina Stuube deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

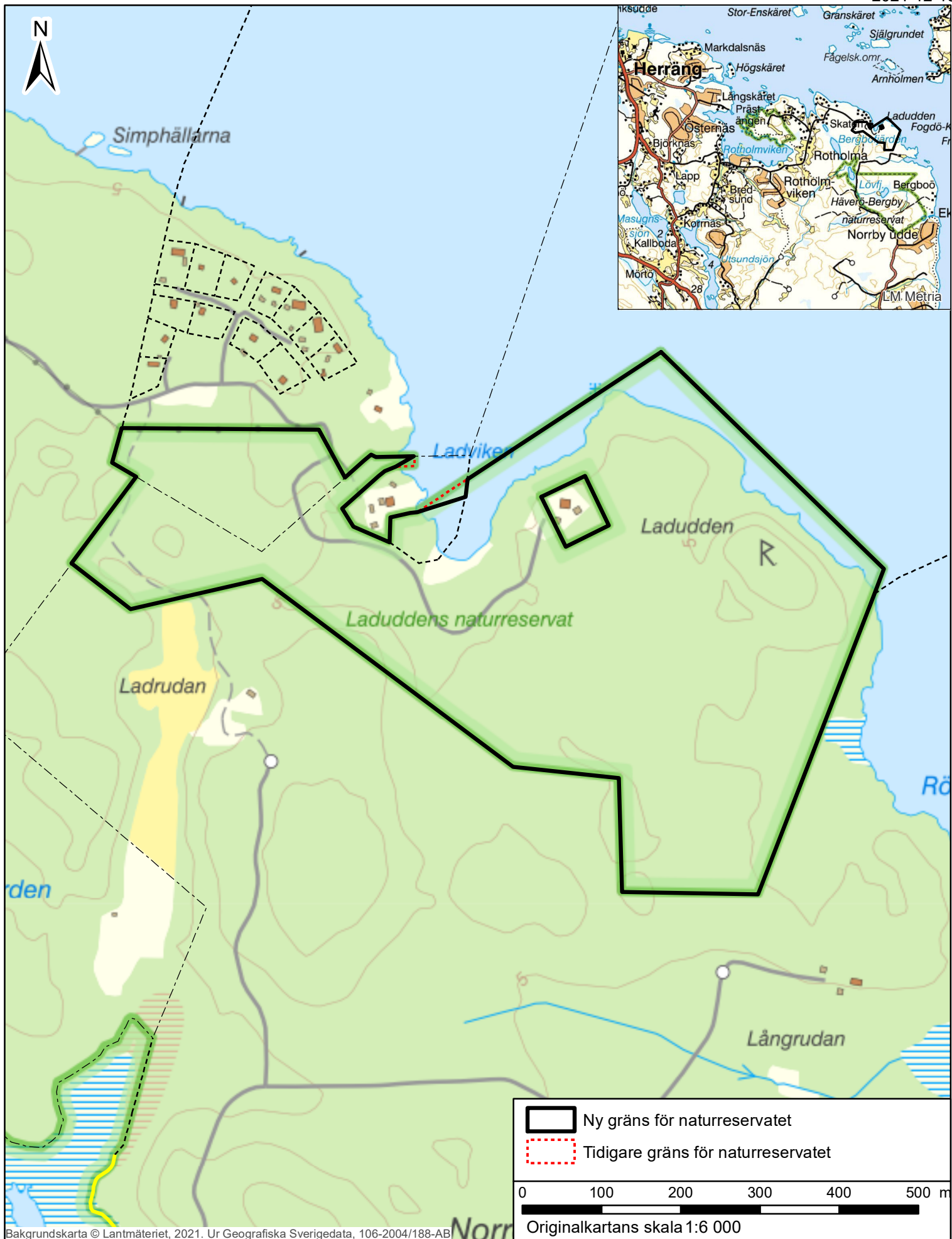
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslut om bildande av Laduddens naturreservat (ej bilagor)
3. Hur man överklagar

Kungörelse

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i ortstidning.

Sändlistan är borttagen i denna version
eftersom den innehåller personuppgifter.

Beslut om bildande av Laduddens naturreservat i Norrtälje kommun

(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Ladudden
Kommun	Norrtälje
Naturvårdsregister-ID	2046759
Socken	Häverö
Naturgeografisk region	Region 25, "Östersjökusten med skärgårdar och Åland"
Läge	Reservatet ligger 10 km nordost om Hallstavik och 40 km norr om Norrtälje
Fastigheter	Häverö-Bergby 1:21, Häverö-Bergby S:8 och Västerkulla 1:20 (del av)
Fastighetsägare	Enskild och staten genom Naturvårdsverket
Areal	33,5 hektar varav 30,9 ha land
Reservatsförvaltare	Länsstyrelsen i Stockholms län

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1), som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara Ladudden.

Syftet med reservatet ska vara att bevara och utveckla en artrik och till stora delar tydligt kalkpåverkad, lövrik blandskog och dess skyddsvärda växt- och djurliv. Reservatet ska vara tillgängligt för friluftslivet på ett sätt som inte äventyrar naturvärdena.

Syftet ska uppnås genom att:

- området skyddas från anläggningar och andra exploateringsföretag,
- områdets skogsmark lämnas utan skogsbruksåtgärder. Naturvårdande skötsel kan utföras i syfte att gynna bland annat lövträd, tallar och markfloran,
- området inte utsätts för ingrepp som påverkar hydrologin negativt.

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdes-skydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområde

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
3. gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
4. uppföra byggnad, mast, torn eller annan anläggning eller anordna upplag,
5. anlägga väg,
6. dra fram mark- eller luftledning,
7. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
8. framföra motordrivet fordon,
9. stödutfodra vilt,
10. införa för området främmande växter eller djur,
11. sätta upp skylt, affisch eller liknande anordning.

Undantag från föreskrifterna anges under punkt D nedan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. naturvårdande skötselåtgärder i form av röjning, gallring, friställning, bete och stängsling, i enlighet med karta, bilaga 2B,
3. anläggande och underhåll av markerad stig och vindskydd,
4. undersökningar av växt- och djurlivet och övriga naturförhållanden i reservatet.

Åtgärderna beskrivs närmare i bifogad skötselplan, bilaga 2A.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att:

1. gräva, hacka, borra eller på annat sätt skada berg, jord eller sten,
2. fälla eller skada levande eller döda träd eller buskar,
3. skada vegetationen genom att gräva upp växter,
4. tälta mer än två dygn i följd,
5. förtöja eller lägga upp båt eller annan farkost mer än två dygn i följd.

Undantag från föreskrifterna anges under punkt D nedan.

D. Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte gälla följande:

1. reservatsförvaltaren eller den som förvaltaren utser får utföra de åtgärder som behövs för reservatets skötsel och som anges i föreskrifterna B1 – B4,
2. jakträttsinnehavaren får använda terrängskoter (t.ex. fyrhjuling) i samband med uttransport av fällt högvilt,
3. innehavaren av ledning får utföra normalt underhåll av befintlig ledningsgata, utbyte av ledning samt vid arbeten framföra motordrivet fordon i ledningsgatan,
4. nyttjande av servitut för bad- och båtplats (01-HÄV 1299.1) innefattande röjning av buskar och sly,
5. normalt nyttjande och underhåll av befintliga vägar, markerade med röd heldragen linje på beslutskarta bilaga 1, och dess vägområde,
6. ägaren till Häverö-Bergby 1:12 att använda mark enligt befintligt nyttjanderättsavtal (1971-03-19) till och med den 14 mars 2020,
7. ägaren till Häverö-Bergby 1:12 att använda och underhålla befintlig parkering.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Enligt bestämmelserna i 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna under C omedelbart även om de överklagas.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2A) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § andra stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Länsstyrelsen i Stockholms län förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

Upplysningar

I reservatet gäller också övriga bestämmelser till skydd för naturmiljön. Bland dessa kan nämnas följande:

- Bestämmelserna i 16 § lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter om att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti inte får löpa lösa i marker där det finns vilt. Under övrig tid ska hunden hållas under sådan tillsyn att den hindras från att förfölja vilt, när den inte används vid jakt.
- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259), med undantag för sådan jakt som är tillåten enligt samma lag. Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Terrängkörningsförbudet i terrängkörningslagen (1975:1313).
- Förbud mot nedskräpning enligt 15 kap. 30 § miljöbalken.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Reservatet omfattar ungefär 34 hektar, varav den produktiva skogsmarken uppgår till ca 30 hektar. Resten består av hällmarker och vattenområde.

Området utgörs till stora delar av kalkpåverkade och tidigare hävdade ängar och betesmarker, som idag utgörs av variationsrik blandskog och hällmarkstallskog i skogsbygden norr och nordost om Bergbofjärden. Skogen är försiktigt brukad och delar har sannolikt lång kontinuitet som tidigare löväng och betesskog. Det finns också inslag av kärr, ädellövträd och lövrika ungsogar. Delar av skogen är kalkpåverkad.

Bland arter som indikerar höga skogliga naturvärden kan nämnas guckusko, hällebräcka, jättespindling, lunglav, odörspindling, stor aspticka och äggspindling. Att marken är kalkpåverkad i vissa partier indikeras bland annat av den relativt rika förekomsten av arter som blåsippan, sårlåka, smultron och vårärt.

Vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Skogsstyrelsen 1996) klassades cirka 19 hektar i området som naturvärdesobjekt.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

Ladudden ligger i Häverö värdestrakt i Strategi för formellt skydd av skog i Stockholms län (Länsstyrelsen 2007). Området är en utpräglad kalkbarrskogstrakt med större sammanhängande äldre barrskogar, ofta med ett stort inslag av gammal asp. Kalkbarrskogar är en av de prioriterade skogstyperna i trakten.

Naturreseptatet ligger i ett område med flera andra reservat, naturvårdsavtal, biotopskydd, samt ett antal nyckelbiotoper, vilka kan utgöra spridningsområden för arter som kräver tillgång på gammal skog och död ved. Cirka 500 meter söderut ligger Häverö-Bergby naturreseptatet och ungefär 500 meter västerut ligger Rotholma naturreseptatet.

Naturreseptatet bildas för sina höga skogliga värden, och vattenområdet ingår endast av arronderingsskäl.

Ärendets beredning

Området uppmärksammades bland annat i samband med inventeringen av kalkbarrskogar i Norrtälje kommun. Efter kompletterade inventeringar av Länsstyrelsen konstaterades det att området har sådana kvaliteter att det bör skyddas enligt miljöbalkens bestämmelser om naturreseptatet.

Förhandlingar inleddes med markägarna, och överenskommelse om intrångsersättning har träffats för Västerkulla 1:20. Häverö-Bergby 1:21 och större delen av Häverö-Bergby S:8 har köpts in av staten. För en mindre del av marksamfälligheten har ingen överenskommelse träffats.

Förslaget till naturreseptatet har sänts på samråd till markägaren, övriga sakägare och myndigheter i enlighet med 24–26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Följande synpunkter har inkommit.

Norrtälje kommun, Naturvårdsverket, Försvarmakten, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten har inget att erinra mot förslaget till Laduddens naturreseptatet.

Vattenfall har lämnat synpunkter på deras möjligheter till skötsel och underhåll av ledningsgata och ledning i området.

Kerstin och Bertil Ernberg, ägare till Häverö-Bergby 1:12, är positiva till naturreseptatet, men lämnar några synpunkter på förslaget. De anser att marken som de har ett arrende på bör undantas ur reservatet och att gränsen i stället ska gå längs med vägen som går in i reservatet från nordost. De önskar också att den föreslagna informationsskylten vid infarten till reservatet i nordost flyttas för att minska risken att besökare kommer in på deras tomt. De påpekar att det finns gott om vildsvin i området som bokat upp ett stort antal orkidéer och att det vore bra med jakt för att få ner stammen.

Birgit och Göran Jacobsen, ägare till Häverö-Bergby 1:15, har avstyrkt det föreslagna naturreseptatet på grund av att de enligt fastighetsförteckningen har ett avtalsservitut i området men att de inte kunnat få fram någon information om vad som ingår i detta.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

Susanne Smith Nordström, ägare till Häverö-Bergby 1:13, har lämnat följande synpunkter på förslaget. Hon anser att hon är berättigad till intrångsersättning eftersom bildandet av reservatet avsevärt försvårar pågående markanvändning. Hon anser också att området från bostadshuset ner till stranden inte ska omfattas av naturreservatet, med hänsyn till att detta är en del av hemfridszonen och att allemansrätten inte gäller där. Dessutom gör föreskrifterna att markanvändningen inom servitutsområdet försvåras eftersom röjning av träd och buskar, samt användning av motordrivet fordon blir förbjudet. Hon nämner också att den informationsskylt som är föreslagen intill vägen som går in i reservatet i nordost, kan vilseleda besökare att köra in och därmed hamna på fastighetens gårdsplan. Detsamma gäller det föreslagna vindskyddet ute på udden, att fastigheten kommer att beträdas av allmänheten vid nyttjande av det. Hon vill också ha möjlighet att sätta upp en bom längs vägen. Dessutom anförs att vildsvinen är ett stort problem i området.

Länsstyrelsens bedömning

Området består av en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull skog på kalkrik mark. Trädkontinuiteten är god och ett flertal hänsynskrävande arter och rödlistade arter som visar på höga naturvärden förekommer i området. Avverkning, förändringar av hydrologin eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden äventyras. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat tagits upp. Länsstyrelsen har då funnit det angeläget att området skyddas som naturreservat.

Med anledning av Vattenfalls synpunkter har Länsstyrelsen lagt in ett undantag från föreskrifterna för underhållsarbete i ledningsgatan.

Vad gäller synpunkterna från ägarna till Häverö-Bergby 1:12 så anser Länsstyrelsen att naturreservatet bör omfatta statens hela markinnehav. Gränserna bör således följa fastighetsgränserna. Däremot så är ett undantag (D6) tillagt för det gällande avtalet. Informationsskylten är tänkt att stå där vägen kommer in i reservatet, precis vid reservatsgränsen, och inte där vägen fortsätter in mot Häverö-Bergby 1:12. Detta är för att man ska veta vad det är som gäller när man passerar gränsen till reservatet. Behov av ytterligare skyltning får avgöras tillsammans med berörda vid den framtida förvaltningen av reservatet. När det gäller vildsvinen så står det i skötselplanens skötselområde 1 att vildsvinens bök ska hållas under uppsikt. Om det blir oacceptabelt stort slitage för arter och naturvärden kan åtgärder vidtas.

Gällande synpunkterna från ägarna till Häverö-Bergby 1:15 så har det blivit klarlagt att det aktuella servitutet inte ligger inom reservatsområdet och att det därför inte påverkas av naturreservatets bestämmelser.

Vad gäller synpunkterna från ägaren till Häverö-Bergby 1:13 så anser Länsstyrelsen att naturreservatet bör omfatta statens hela markinnehav oavsett servitut. Ett undantag från föreskrifterna är dock tillagt för servitutet för bad- och båtplatsen för att underlätta nyttjande och skötsel av detta. Vad gäller

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

informationstavlan så behöver den finnas där man kommer in i reservatet så att man vet vilka föreskrifter som gäller i området. Som nämnts ovan får behovet av ytterligare skyltning, och också behovet av en eventuell bom, avgöras vid den framtida förvaltningen av reservatet. Texten om det förslagna vindskyddet är i skötselplanen kompletterad med att det inte ska anläggas förrän den större rundslingan mellan reservaten är klar och uppmärkt, för att undvika att besökare i onödan hamnar vid hus och hemfridszon.

Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna med de nu föreslagna undantagen innebär att pågående markanvändning inte inskränks på ett sådant sätt att ersättning enligt 31 kap. miljöbalken kan komma ifråga. Länsstyrelsen erinrar dock om bestämmelserna i 31 kap. 13 § miljöbalken. Den som vill göra anspråk på ersättning enligt 31 kap. 4 § miljöbalken får väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot den som är skyldig att betala ersättning eller att lösa in fastigheten. Sådant talan ska väckas inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Förenlighet med hushållningsbestämmelser och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med Norrtälje kommuns översiktsplan antagen den 9 december 2013 samt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Miljö kvalitetsmål

Skydd av områdets skog bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Intresseprövning

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området. Länsstyrelsen finner också skäl för att förordna om föreskrifter och fastställa en skötselplan för att skydda och bevara ovanstående naturvärden. För att uppnå det starka skydd som behövs för att skydda områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Beslutet har fattats och godkänts digitalt av länsöverdirektör Johan von Sydow med miljöhandläggare Kristina Jiselmark som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljödirektör Göran Åström, samhällsbyggnadsdirektör Patrik Åhnberg och jurist Tina Stuube deltagit.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

Kungörelse

Beslutet kungörs i ortstidning samt i Stockholms läns författningssamling.

Bilagor

1. beslutskarta
- 2A. skötselplan
- 2B. skötselkarta
3. hur man överklagar

Sändlista

Sändlistan är borttagen i denna version
eftersom den innehåller personuppgifter.

Datum
2018-12-17

Beteckning
5112-24994-2012
0188-02-112

Hur man överklagar hos regeringen, Miljödepartementet

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **regeringen, Miljödepartementet**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till regeringen, Miljödepartementet.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **beslutet kungjorts i ortstidning***, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

* Införd i	Dagens Nyheter	2021-12-22
	Svenska Dagbladet	2021-12-22
	Norrtelje tidning	2021-12-22